

USNESENÍ

(anonymizovaný opis)

Krajský soud v Plzni rozhodl v neveřejném zasedání konaném dne 7. 8. 2024 v trestní věci odsouzeného [údaje o účastníkovi]

takto:

Stížnost odsouzeného [jméno] [příjmení] proti usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 28. 5. 2024 č. j. 4 PP 25/2024-83 se podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítá.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Karlových Varech rozhodl napadeným usnesením tak, že

podle § 88 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku se zamítá žádost odsouzeného [jméno] [příjmení], narozeného [datum] o podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody v trvání:

- 7 měsíců, uloženého trestním příkazem Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28. 1. 2021, sp. zn. 5 T 7/2021, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 15. 3. 2023, čj. 5 T 7/2021 - 195,

- 3 měsíce, uloženého rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 27. 7. 2020, sp. zn. 50 T 62/2020, ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 16. 3. 2023, čj. 50 T 62/2020-213,

- 23 měsíců, uloženého rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 22. 4. 2024, sp. zn. 2 T 83/2023,

za současného nepřijetí záruky za dovršení nápravy odsouzeného od spolku [anonymizována dvě slova] z. s .

2. Odsouzený podal proti tomuto usnesení ihned po jeho vyhlášení stížnost. Odůvodnil ji prostřednictvím obhájce a následně ji doplnil. Odsouzený namítl, že negativní poznatek, který mu okresní soud vytýká, mu byl udělen neoprávněně. Byl výsledkem jeho soustavné snahy o zrušení pravidelných kontrol v jednohodinových intervalech včetně nočních hodin. Toto opatření je třeba považovat za nehumánní, když po několika měsících bez spánku se nutně musí dostavit spánková deprivace u každého jednotlivce, což způsobuje negativní důsledky na jeho zdraví. Odsouzený se intenzivně domáhal zrušení tohoto opatření, při projednávání tohoto požadavku použil slangový výraz, „bachaři“, za což mu byl následně negativní poznatek udělen. Nebýt tohoto nehumánního opatření, k takové situaci by nedošlo.

3. Odsouzený je přesvědčen, že prokázání jeho polepšení nikdy nemělo být posuzováno přísně formalisticky, ale mělo by být věcně zkoumáno, zda došlo k pozitivní změně v jeho chování. Použití výše citovaného výrazu nemůže samo o sobě prokazovat, že nedošlo k jeho polepšení, neboť to o změně jeho chování a přístupu k životu nic nevypovídá. Odsouzený aktivně přispěl k odhalení závažné trestné činnosti související s užíváním drog. K tomu okresní soud nepřihlédl. Písemně se omluvil osobám, vůči nimž verbální útoky směřovaly, snaží se poctivě vykonávat všechny svoje povinnosti, které jsou mu ve výkonu trestu odnětí svobody ukládány. Tyto skutečnosti prokazují, že k pozitivní změně v jeho chování došlo.

4. Odsouzený vykonává trest v podmínkách, v nichž je nemožné dosáhnout dalších kladných hodnocení. Jeho znevýhodnění je dáno tím, že je osobou mediálně známou, tedy byl zařazen do kategorie DVO, tj. další vytipovaná osoba. To s sebou mimo jiné nese pravidelné hodinové kontroly, což vyvolává vlnu nevole u spoluvězňů i zaměstnanců věznice. Odsouzený se stal svědkem trestné činnosti ve věznici, v důsledku které zemřel vězeň. Tento otřesný zážitek ho vedl k tomu, že oznámil dozorcům, kdy spoluvězni ukrývají drogy, mobilní telefony apod. Proto byl umístěn na tzv. krizové oddělení a přesunut na oddělení výstupu. Tato oddělení jsou specifická a neumožňují mu získat další kladné poznatky, protože na těchto odděleních není možný volný

Shodu s prvopisem potvrzuje Pavlína Došková

pohyb odsouzených. Proto nemůže plnit výchovný plán, zapojovat se do úklidu, absolvovat vzdělávací program apod. Stěžovatel je navíc invalidním důchodcem, proto nemůže pracovat. Jeho aktivní spolupráce při odhalování trestné činnosti, při níž riskoval enormní negativní reakci ze strany spoluvězňů, a jeho písemné omluvy většině osob, jimž adresoval verbální výpady, prokazují, že k jeho polepšení došlo.

5. V další části stížnosti odsouzený rekapituluje skutečnosti prokazující jeho polepšení. Má evidovány kladné poznatky, jeho hodnocení ze strany věznice bylo kladné, účastní se vzdělávacích programů, aktivně se hlásí o úklid společných prostor, neobdržel kázeňský trest, jediný negativní poznatek mu byl udělen za marginální akt. Omluvil se osobám, kterým svou trestnou činností ublížil, zejména pak JUDr. [příjmení], který tuto omluvu soudu předložil. Jmenovaný advokát dokonce převzal obhajobu odsouzeného. Odsouzený spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení na odhalení trestné činnosti ve věznici, je připraven podrobit se dohledu probační a mediační služby či soudem vysloveným omezujícím opatřením. Pochopil škodlivost svého dřívějšího jednání a je připraven vzdát se po propuštění užívání sociálních sítí a vyjadřování k veřejnému dění. Má zajištěno bydlení i zaměstnání, je v kontaktu s rodinou.

6. Pokud jde o třetí zákonnou podmínku, stěžovatel nesouhlasí s názorem okresního soudu, že není splněna. Pokud okresní soud konstatuje, že odsouzený vykonává tři nepodmíněné tresty odnětí svobody a alternativní tresty se minuly účinkem, tento argument by znemožňoval podmíněné propuštění odsouzených, kterým byl uložen souhrnný trest a kterým byly v minulosti uloženy alternativní tresty. Poslední podmínka se má zkoumat optikou pro futuro. Odsouzený má zajištěno bydlení, je připraven veřejně nevystupovat prostřednictvím sociálních sítí. Musí si položit otázku, co více by měl pro splnění této podmínky udělat. Argumentace soudu prvního stupně činí splnění této zákonné podmínky nespílitelnou.

7. Odsouzený považuje odůvodnění napadeného usnesení ohledně odmítnutí písemné záruky za nedostatečné. Konstatování subjektivního závěru, že nabízená záruka je formální, bez jakékoliv argumentace, nemůže obstát. Záruku nabízí spolek, jehož předsedou je osoba, která byla verbálními útoky odsouzeného opakovaně poškozována. Odsouzený tedy projevil značnou míru sebereflexe, sám poškozený se neobává dalších verbálních ataků z jeho strany. Pokud je tedy záruka nabídnuta spolkem, jehož předsedou je osoba fakticky poškozená jednáním odsouzeného, jedná se podle jeho názoru o pevný projev skutečnosti, že došlo k jeho polepšení. Stěžovatel vytýká řízení předcházejícímu vydání napadeného usnesení, že si okresní soud nevyžádal aktuální zprávu vychovatele o chování odsouzeného a nevyslechl osoby, které by potvrdily jeho spolupráci při odhalování závažné trestné činnosti. Okresní soud nesprávně vyhodnotil chování a plnění povinností odsouzeného ve výkonu trestu. Odsouzený měl pozitivní poznatky, které dokládají jeho polepšení a snahu vést řádný život. Udržoval kontakty s rodinou a spolupracoval s vězeňskými orgány. Odsouzený vykonává tresty za verbální trestné činy, nikoliv za násilnou trestnou činnost.

8. Odsouzený navrhl, aby odvolací soud zrušil napadené usnesení a na základě provedeného dokazování vyhověl žádosti odsouzeného o podmíněné propuštění.

9. Odsouzený prostřednictvím svého obhájce následně stížnost doplnil. Uvedl, že po vydání napadeného usnesení získal dva kladné poznatky a byl zařazen do jednoho z programů nabízených ve věznici, který v současné době řádně vykonává. Navrhuje vyžádat aktuální zprávu z věznice Ostrov nad Ohří, která by toto tvrzení odsouzeného potvrdila. Prokázala by, že u odsouzeného došlo k polepšení.

10. Krajský soud v Plzni z podnětu stížnosti odsouzeného podle § 147 odst. 1 trestního řádu přezkoumal správnost výroku napadeného usnesení i správnost postupu předcházejícího řízení. Dospěl k následujícím závěrům:

11. Řízení předcházející vyhlášení napadeného usnesení proběhlo bez procesních vad. Okresní soud si v době svého rozhodnutí vyžádal dostatek důkazů, které ve veřejných zasedáních zákonným způsobem provedl a po jejich zhodnocení dospěl ke správným skutkovým i právním závěrům. Ty vyjádřil způsobem, který splňuje požadavky § 134 odst. 2 trestního řádu, v odůvodnění napadeného usnesení. Krajský soud ho považuje za věcně správné a zákonné. Ztotožňuje se s argumentací soudu prvního stupně, proto může na toto odůvodnění pro stručnost odkázat. Považuje za potřebné některé argumenty soudu prvního stupně zdůraznit či doplnit.

12. Krajský soud si ještě před doplněním stížnosti odsouzeného z vlastní iniciativy vyžádal z [stát. instituce] dodatek k jeho hodnocení. Zjistil z něj, že odsouzený od 14. 6. 2024 vykonává činnost bez nároku na odměnu pro potřeby věznice. Dne 19. 7. 2024 absolvoval program speciálního zacházení Alternativa. Dne 17. 7. 2024 mu byl zapsán pozitivní poznatek za dlouhodobý podíl na úklidu společných ubytovacích prostor na ubytovně. Dne 20. 7. 2024 mu byl zapsán pozitivní poznatek za úspěšné absolvování programu Alternativa.

13. Odsouzený vykonává návazně tři tresty odnětí svobody specifikované ve výroku napadeného usnesení. První dva byly původně podmíněné, ovšem protože odsouzený ve zkušebních dobách podmíněného odsouzení spáchal další trestnou činnost, byl nařízen jejich výkon. V trestní věci Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 50 T 62/2020 mu dokonce byla původní zkušební doba prodloužena. Posledně uvedený trest v trvání 23 měsíců byl ukládán jako souhrnný. Souhrnné tresty byly postupně ukládány v trestních věcech Okresního soudu Kladno sp. zn. 3 T 139/2022, Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 30 T 17/2022, Obvodního soudu pro Prahu 8 sp. zn. 2 T 36/2022 a konečně Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 2 T 83/2023.

14. Je pravda, že zmíněné tresty byly odsouzenému uloženy za trestnou činnost verbální povahy. Její závažnost však rozhodně nelze bagatelizovat. Zejména jednání, která spočívala ve výhrůžkách ze strany odsouzeného dalším osobám, nelze považovat za nezávažná. V trestní věci Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 50 T 62/2020 byl odsouzený uznán vinným přečinem nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 trestního zákoníku, když vyhrožoval bývalé přítelkyni. V trestní věci Obvodního soudu pro Prahu 5 sp. zn. 30 T 17/2022 byl uznán vinným trestným činem vydírání podle § 175 odst. 1 trestního zákoníku spáchaným výhrůžkami vůči poškozené třetí osobě. Dále byl uznán vinným přečinem vyhrožování s cílem působit na úřední osobu podle § 326 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku, když při šetření své stížnosti vyhrožoval strážníkovi městské policie. Ve všech případech se sice tedy jednalo o verbální útoky, ale jejich četnost a časová návaznost svědčí o značné nezdrženlivosti a prchlivosti odsouzeného.

15. Stěžovateli byly všechny vykonávané tresty uloženy za přečiny. Ve výkonu trestu odnětí svobody je poprvé. Okresní soud proto správně rozhodoval v režimu § 88 odst. 1 písm. b) trestního zákoníku. Koneckonců odsouzený už vykonal více než jednu polovinu odpykávaných trestů. Od 3. 8. 2022 vykonával vazbu. V jejím průběhu od 10. do 12. 10. 2022 držel hladovku. Dne 7. 11. 2022 mu byl zapsán negativní poznatek, neboť ležel na neustlaném lůžku v době mezi budíčkem a večerkou (viz zpráva č. I. 48). Konec trestu má stanoven dnem 3. 5. 2025. Odsouzený tedy splnil formální podmínku pro podmíněné propuštění spočívající ve výkonu potřebné části návazně odpykávaných trestů.

16. Ustanovení § 88 odst. 1 trestního zákoníku v rámci tzv. druhé zákonné podmínky vyžaduje, aby odsouzený po právní moci rozsudku, zejména ve výkonu trestu svým chováním a plněním svých povinností prokázal polepšení. Okresní soud se v odůvodnění napadeného rozsudku nezabýval tím, zda odsouzený prokázal či neprokázal polepšení po právní moci rozsudku. Tímto rozsudkem je rozsudek v trestní věci Obvodního soudu pro Prahu 9 sp. zn. 50 T 62/2020, který nabyl právní moci dne 27. 7. 2020. Odsouzený poté polepšení neprokázal, neboť opakovaně páchal další trestnou činnost zahrnující odsouzení v trestních věcech evidovaných pod body 6. –

10. opisu z evidence rejstříku trestů č. I. 65 – 66. Trestnou činnost dokonce páchal ve zkušebních dobách podmíněného odsouzení.

17. Zmíněný nedostatek limitující možnosti vyhovět žádosti odsouzeného by mohl být vykompenzován jeho nadprůměrným chováním a plněním povinností ve vlastním výkonu trestu odnětí svobody. Ani to však nelze spolehlivě konstatovat, byť chování odsouzeného a plnění povinností ve vlastním výkonu trestu má nepochybně zlepšující se tendenci. Odsouzený začal beze zbytku plnit své povinnosti až v poslední době. Okresní soud hodnocení odsouzeného rekapituluje pod bodem 12. odůvodnění a své závěry ve vztahu k nesplnění druhého zákonného předpokladu pro podmíněné propuštění vysvětluje pod bodem 16. Krajský soud zohlednil obsah dodatku k hodnocení odsouzeného, který naznačuje, že se odsouzený v poslední době ve výkonu trestu odnětí svobody začal snažit, ale ani to nemůže vést k závěru, že je již druhá zákonná podmínka beze zbytku splněna. Odsouzenému nebyla za celou dobu výkonu trestu odnětí svobody udělena žádná kázeňská odměna. Byly mu uděleny celkem čtyři kázeňské poznatky. První dva před vydáním napadeného usnesení ve dnech 26. 4. 2023 a 26. 9. 2023, oba za dlouhodobý podíl na úklidu. Další dva mu byly uděleny po vydání napadeného usnesení (viz výše). Odsouzený nemá kázeňský trest. Dne 16. 12. 2023 mu byl udělen negativní poznatek za to, že při pohovoru vykřikoval nevhodně na dozorce. S důvodností udělení tohoto negativního poznatku odsouzený polemizuje ve stížnosti. Jeho argumentaci nelze přijmout. Od odsouzených je třeba požadovat, aby ve výkonu trestu odnětí svobody plnili své povinnosti a chovali se v souladu s právními předpisy (i interními) beze zbytku. To, že si odsouzený není svého kázeňského prohřešku vědom a neakceptuje ho, svědčí o nízké úrovni jeho sebereflexe. Na nehumánní podmínky ve věznici a opatření vůči němu užitá si v minulosti stěžoval, přičemž šetření provedené Krajským státním zastupitelstvím v Plzni vyhodnotilo jeho stížnosti na chování dozorců jako nedůvodné. I podle názoru soudu druhého stupně není proces polepšení u odsouzeného dosud završen. Stěží lze podmíněně propustit odsouzeného, který za poměrně dlouhou dobu výkonu trestu odnětí svobody neobdržel ani jednu kázeňskou odměnu, naopak (vedle několika kladných poznatků) obdržel i poznatky negativní.

18. Krajský soud považuje za správné i závěry soudu prvního stupně ve vztahu k tzv. třetí zákonné podmínce spočívající v prognóze vedení řádného života odsouzeným v budoucnu. I v tomto směru je možné odkázat na výstižné argumenty uvedené pod bodem 17. odůvodnění. Odsouzený se dopouštěl verbálních trestných činů v minulosti opakovaně, kontinuálně, přesto, že už byl za některé dříve odsouzen. Trestnou činnost páchal i ve zkušebních dobách podmíněného odsouzení. Má evidentně sklon k nezdrženlivému chování, v určitých situacích se stává impulzivním a nevyzpytatelným. Pokud jde o nabízenou záruku spolku Za svobodu z. s., krajský soud se i v tomto směru zcela ztotožňuje s argumentací uvedenou pod bodem 18. napadeného usnesení. Tuto argumentaci rozhodně nepovažuje za formální. I podle přesvědčení stížnostního soudu je naopak formální poskytovaná záruka, nelze z ní ani zjistit, jakými konkrétními opatřeními by subjekt nabízející záruku na odsouzeného po případném podmíněném propuštění působil. Na tom nemůže nic změnit skutečnost, že se odsouzený předsedovi spolku nabízejícího záruku omluvil za své dřívější verbální útoky.

19. Krajský soud už se v předchozích pasážích částečně vyjádřil ke stížnostním námitkám odsouzeného. Pokud ten namítá, že ve výkonu trestu má evidovány kladné poznatky, to je pravda, ale má evidovány i negativní poznatky a k jeho chování jsou částečné výhrady. Jeho hodnocení z věznice je kladné jen částečně. Účastní se vzdělávacích programů a hlásí se o úklid společných prostor, ale tyto aktivity ve větší míře vykazuje až v poslední době po podání žádosti o podmíněné propuštění. Ve výkonu trestu sice neobdržel kázeňský trest, ale ani kázeňskou odměnu. Udělený negativní poznatek za nevhodné oslovení zaměstnanců věznice nelze považovat za bagatelní, navíc k němu došlo při pohovoru s odsouzeným, v jehož rámci mělo být řešeno jeho nevhodné chování. Omluva jeho obhájci pak sama o sobě nemůže vést k závěru o dostatečné sebereflexi odsouzeného, když ten na druhé straně bagatelizuje svůj kázeňský

prohřešek a nedůvodně si stěžuje na opatření, která byla vůči němu ze strany vězeňských zaměstnanců použita. Není zpochybněno, že odsouzený spolupracoval s orgány činnými v trestním řízení na odhalení trestné činnosti ve věznici. To však samo o sobě nemůže vést k jeho podmíněnému propuštění. Ve vztahu k probační a mediační službě bude vhodné, aby se s ní odsouzený kontaktoval. Vzhledem k charakteru trestné činnosti, za kterou byl odsouzen, bude vhodné, aby se v budoucnosti podrobil některému programu psychologického poradenství.

20. Lze shrnout, že krajský soud neshledal splněnými všechny zákonné podmínky pro podmíněné propuštění odsouzeného. Okresní soud proto nepochybil, když o jeho žádosti rozhodl negativně. Soud druhého stupně nepovažuje stížnost odsouzeného proti napadenému usnesení za důvodnou, proto ji podle § 148 odst. 1 písm. c) trestního řádu zamítl.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný další řádný opravný prostředek.

Plzeň 7. 8. 2024

JUDr. Pavel Fait, v. r.
předseda senátu